

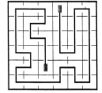

Sherlockiana

MEDDELELSER FRA
SHERLOCK HOLMES KLUBBEN I DANMARK
THE DANISH BAKER STREET IRREGULARS

Nr. 4, 2016 * 61. Aargang

"I cannot agree with those who rank modesty among the virtues. To the logician all things should be seen exactly as they are, and to underestimate one's self is as much a departure from truth as to exaggerate one's own powers." *Gree*

Klubbens aarsmøde

Sherlock Holmes Klubbens aarsmøde og generalforsamling i 2017 finder sted **Lørdag den 7. januar kl. 17.30-23.00**. Og på et nyt og spændende sted. Vi skal til det nabolag hvor biljagten i krimien *Sherlock Holmes i Bondefangerklør* blev filmet for 106 år siden. Som dokumenteret i sidste nummer af *Sherlockiana*.

Stedet er **Den Gyldne Okse** i Vanløse, en hyggeligt indrettet restaurant med en næsten 70-årig tradition for god, velsmagende og mættende mad (www.dengyldneokse.dk).

Oksens adresse er Dronninglundvej 10. Tag f.eks. Metroen. Den kører fra Nørreport til Vanløse på 9½ minut. Gå fra metrostationen til Jernbane Alle og drej til højre. Tredje vej på højre hånd er stedet. Gåturen tager 4½ minut.

Menuen:

- Rejcocktail (håndpillede nordsørejer, asparges, æbler, citron, kaviar, hjemmebagt brød og smør)
- Marineret helstegt oksefilet med kartofler, garniture og sauce
- Dobbelt chokoladecake med vaniljeis og jordbærrelish

Prisen for menuen er **325 kr.** Drikkevarer er ikke inkluderet. Deltagerne bedes medbringe betalingen i kontanter. Også gerne årskontingent for 2017, **200 kr.**

Tilmelding - som er bindende - til redaktøren på sms (20 86 27 57) eller mail (sr@ranild.dk) senest torsdag d. 22. december. Men hvorfor ikke gøre det med det samme?

Forslag til generalforsamlingen skal være vicepræsidenten (som også er dette blads redaktør) i hænde på sms eller mail senest 22. december.

Vort æresmedlem Alvin Andersen (som kendte og yndede Den Gyldne Okse i sin grønne ungdom i Vanløse) har valgt at udtræde af bestyrelsen, så der skal vælges et nyt bestyrelsesmedlem. De øvrige medlemmer sidder gerne en periode mere.

I 2016 har Klubben fået fem nye medlemmer - en rekord: Dennis Jürgensen, Mette Pedersen, Morten Søndergaard, Niels Søndergaard og Paw Mathiasen. Mon ikke de gamle ansigter møder mindst nogle af de nye ved aarsmødet? ●

Klubbens logo

I årets to første numre af *Sherlockiana* opfordredes Klubbens medlemmer til at deltage i en logokonkurrence. Der var blevet udtrykt undren over at Klubben i sine første 65 år aldrig havde haft et logo. I første omgang annonceredes en frist for indsendelse af forslag til 1. august. Da ingen forslag var indkommet da, forlængedes fristen til 1. november. Men først tre uger efter denne frists udløb lå der to forslag på redaktørens bord.

Det ene forslag ledsages af skaberens overvejelser: "Jeg har tænkt en del over det logo. Det har tit undret mig, hvorfor vi ikke havde et. Måske er det, fordi klubbens navn er så langt og besværligt. Hvad er klubben for mig? Et nobelt sted, en dør ind til en anden og bedre verden, dér hvor det altid er 1895. Et af de aspekter ved Sherlock Holmes, som altid har interesseret mig mest, er 221B. Gadedøren ind til de 17 trin. Jeg forestiller mig klubbens logo som et dørskilt. Der kunne også have stået 'Diogenes Klubben' eller '221B' - men her står vores navn skrevet, som det bør gøres på et logo. Kort og godt."

Det andet forslag ledsages ikke af nogen forklaring men er tydeligvis en fantasi over det karakteristiske smukt fili-granslyngede S, som har prydet *Sherlockianas* bladhoved siden 1959 og derfor er en rodfæstet del af Sherlock Holmes Klubbens sjæl.

Kan man konkludere at siden interessen for et logo har været så uhyre lille, så mener medlemmerne ikke at Klubben behøver et? Eller skal vi vælge et af forslagene? Eller? ●

Sherlockiana udkommer 3 gange om året
Redaktør: Svend Ranild ✉ sr@ranild.dk

Sat med Baskerville

Grundlagt i 1956 af
A. D. Henriksen

ISSN 0902-0330

ADH
i 1958

Sherlock Holmes og locationjægerne

Af Palle Schantz Lauridsen

”Der er andre locations, som savner identifikation,” skrev redaktøren. Det var i slutningen af hans fremragende dokumentation for, at den dramatiske biljagt i slutningen af *Sherlock Holmes i Bondefangerklør* udspillede sig ved Damhussøens bredder. Og så havde han aftrykt et billede fra filmen og spurgte, hvilket gadehjørne mon den scene var optaget på. Artiklen sluttede med en opfordring til, at man deducerede sig frem til svaret. Den opfordring har jeg fulgt.

Jeg selv har i et par år spekuleret løseligt over spørgsmålet. Hvor er det, først bondefangerne og siden Holmes præjer en taxi henimod filmens slutning? Jeg forestillede mig, at det var et sted på Strøget i København, måske i den 'fine' ende op mod Kongens Nytorv; men 'forestillinger' kommer sher-

lockianere ikke langt med. Vi ved, det er en fejl at teoretisere uden data. Så lad os se på data.

Det første spor er markisen, hvor der tydeligt står "LÆSESEL". Mon ikke det kunne være "LæseselSKAB"? Et kig i *the good old index* - KRAKs vejviser fra filmens produktionsår 1910 - gav ikke noget meningsfuldt. Så er der ordet "Maleriudstilling", som står på skiltet over døren. Det gav heller ikke noget i KRAK.

Det nyttede ikke noget at prøve at forstørre billedet; men da jeg *lysede* det digitalt, skete der noget. Over markisen kan man nemlig læse ordet "Skandinavisk" - og dét gav pote i KRAK. Især i kombinationen med "Læsesel[skab]". Der lå nemlig en butik med navnet Skandinavisk Boghandel på hjørnet af Stormgade og Vestre Boulevard (i dag: H.C. Andersens Boulevard). Man kunne, som redaktøren havde gjort opmærksom på, stadig læse gadeskiltet. Men man kunne se, at det bestod af to ord, og at det øverste var kortere end det nederste; og der kunne godt stå Vestre Boulevard på det.

Dernæst stod blot tilbage at finde billeder, der kunne vise, hvordan det gadehjørne så ud dengang. Sådant et fandt jeg på nettet:

Sammenligner man med billedet fra filmstrimlen ligner bygningen th. på det gamle postkort ganske godt. Markisen, det afskårne hjørne, de nederste to etagers lyse farve med gennemgående striber i en mørkere kulør.

Jeg er selv cyklet forbi bygningen flere gange om ugen siden midten af 1970'erne, men jeg må have *seen, not observed*. For tiden er der stillads om bygningen, så det er lidt svært at se, hvordan den ser ud i dag. Men så er det jo godt, vi har sporvognsentusiaster. Den slags venlige mennesker

bare noget, der ligger i nærheden. Men det kunne godt ligge fire km derfra, på Mosedalvej i Valby - skråt over for indgangen til Nordisk Filmselskabs bygninger.

Husets mure er pudsede, vi har døren med trappestenen foran, derefter et trefagsvindue, en postkasse, et tofagsvindue - og antydningen af endnu et vindue. Der er sålbænke under alle vinduer - og i kælderniveau lyskasser med

lægger billeder på nettet af sporvogne, der kører rundt i byen. Så her har vi et par stykker af den slags noble transportmidler i krydset Stormgade/H.C. Andersens Boulevard:

På sporvognsbilledet kan man tilmed se granitkvadrene på det modsatte hjørne og den buede indgangsdør, som også er med på filmbilledet. Sagen er klar. Scenen ER optaget lige netop på dét hjørne.

Men hvorfor så det? Hvorfor sende et helt filmhold helt ind til byen, når nu filmstudiet lå på Mosedalvej i Valby? Det ville have været nemmere og billigere at gå rundt om hjørnet ud på Valby Langgade, men måske der ikke var nok trafik og action i Valby dengang. Og man skulle bruge en location med en masse leben. Det var der på Vestre Boulevard.

Man kan klippe sig til meget i film, men strengt taget er det lidt underligt, at bondefangerne og Holmes kommer ud på gaden lige der på Vestre Boulevard. For det var ikke der, de gik ind. Man ser dem godt nok ikke komme ud ad døren, så den kreative geografi kan godt accepteres, når man ser filmen. Men alligevel

Lad os se, hvordan huset og gaden ser ud, da Holmes går ind i den: Et lille byhus med et fortov. Det ligner slet ikke huset på hjørnet af Stormgade og Vestre Boulevard eller

buede vinduer. Der er meget, der kan være ændret siden 1910. Pudset kan være fjernet, postkassen taget ned, døren skiftet, vinduerne over lyskasserne forstørret. Hvis det nu alt sammen er sket, så kunne det sagtens være denne bygning - Mosedalvej 9. Man kan ikke få helt den samme vinkel, fordi der holder biler ved kantstenen, men kig alligevel:

Det er forslag, måske et rimeligt forslag. Måske andre har et bedre bud?

Hvad der ikke er tvivl om, er, at den første scene er optaget ved krydset Stormgade/Vestre Boulevard. ●

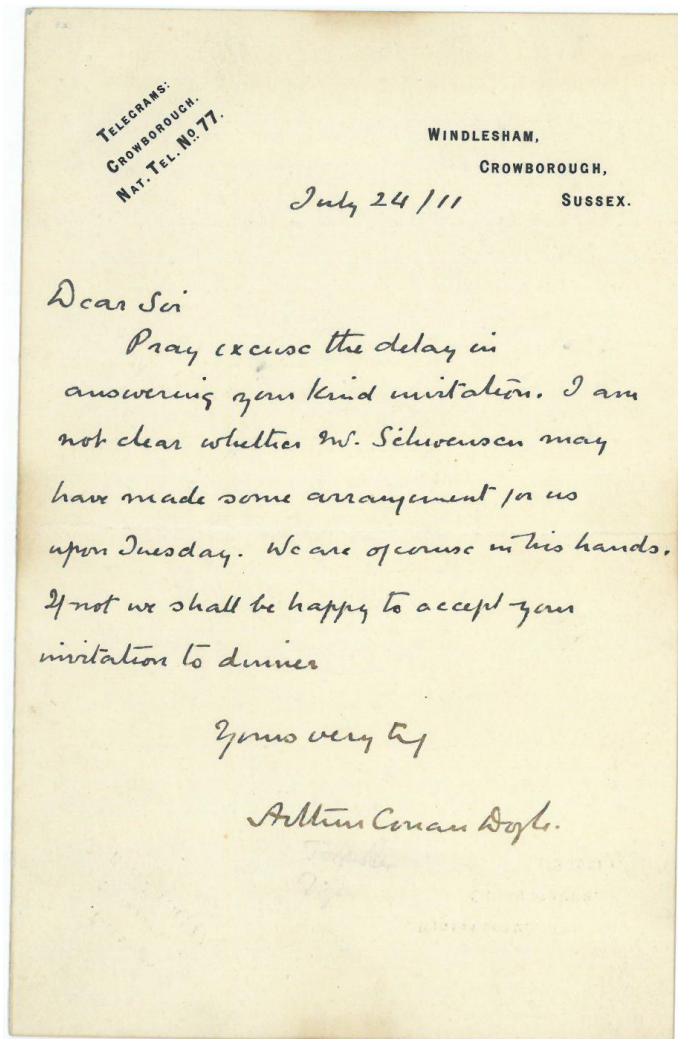

Affæren med papirbrevet

Fordansket af Michael Skov Lambek

”Hvad udleder De så af brevet, Doktor?” Det var Den Store Mester, der spurgte. Uden indledning. Han havde lige åbnet morgenposten med ét kast af Sit skarpe blik. Således afbrød Han mit faste ritual inden vore morgenkippers med at ophænge portrætter af de officerer, vi var stødt på i løbet af vore sager sammen, i kronologisk rækkefølge. Det gjorde nu ikke noget; jeg var allerede kommet til cort. Cort Adeler var kommandørkaptajn i den danske 1600-tals flåde. Til min overraskelse så jeg, at Holmes havde været så usædvanligt venlig at bore for til sømmene: men hvorfor var hullerne i en så tæt sammenklumpet formation – og hvorfor så de ud til at være formet af revolverskud? Så jeg benyttede lejligheden kærkomment til at se nærmere på brevet: det var ikke adresseret til Baker Street – men alligevel havde nogen videresendt det til os, så jeg begyndte omhyggeligt at undersøge håndskriften og det papir, det var håndskrevet på.

”Dear Sir,” læste jeg – “Pray excuse the delay in answering your kind invitation. I am not clear whether Mr. Schwensen may have made some arrangement for us upon Tuesday. We are of course in his hands. If not we shall be happy to accept your invitation to dinner”

”Den mand, der skrev brevet, var formentlig velstillet,” bemærkede jeg, idet jeg bestræbte mig på at efterligne den Mand, jeg formastede mig til at kalde Mands, bemærkninger. ”Papir som dette kan man kun købe for over en halfcrown pr. pakke. Det er sædvanligt stift og robust.”

”Sædvanligt – det er lige ordet,” sagde Detektiven. ”Det er slet ikke bøhmisk papir. Hold det op mod lyset.”

Det gjorde jeg og så et stort *G*, et lille *r*, et *e*, et *a*, et *t*, et stort *S*, et lille *e* igen, et *a*, et *l*, et stort *P*, et lille *a*, et *r*, et *c*, et *h*, et *m*, et *e*, et *n*, og et lille *t* vævet ind i papirets struktur.

”Men det er jo utvivlsomt et skotsk vandmærke,” udbrød jeg, – men adressen Sussex er jo i England!”

”Præcis. Deraf kan vi slutte, at manden, som har skrevet brevet, ikke er englænder. Bemærk, hvordan de utydelige caledonsk-hibernianske aner anes imellem linjerne (eller læs min monografi om dette emne)... Altså en skotte af irsk oprindelse senere bosat i England: hvad man kalder en ærkebrit.”

Jeg satte min kaffekop fra mig, lænede mig frem og lyttede videre i åndeløs spænding! For jeg kunne mærke, at Mesteren ville holde inde med *Sit* morgenritual med at udsmykke vort fodpanel med piktogrammer – også i skudhuller – over Sine kendteste sager (Han var nået til *Slangen* fra ’Det Brogede Bånd’ og en ikke særligt vellykket lup, der mest af alt lignede et *P*). For at begynde med – *slutningen...*!

”Sådan et kortfattet kommuniké røber jo ikke alverden, så jeg kan virkelig ikke slutte meget heraf. Den eneste slutning, jeg umiddelbart *kan* drage, er, at brevet er håndskrevet i en pertentlig og letlæselig skrift med en Parker-fyldepen (nok af mærket ’Duofold’, hvis jeg ikke skulle tage meget fejl) og dateret på en ejendom kaldet ’Windlesham’, ved købstaden Crowborough, ganske rigtigt i det sydengelske grevskab Sussex, d. 24. juli 1911. At dette var en mandag kræver blot et simpelt stykke hovedregning. Adressen Windlesham indikerer en større landejendom, så ejeren må være en personlighed af en vis byrd, der i al fald har opnået – skulle denne ikke være tilkommet ham fra fødslen – en vis overklassestatus; og når man så dertil lægger, at han samtidig angiver ikke blot det traditionelle telegramnummer, men også det nymodens *telefonnummer*, er der klart tale om en dannet og holden mand med interesse for og finanser til den nyeste teknik: den syvoghalvfjerdsindstyvende telefonabonnement i England er ingen Hr. Hvemsomhelst! Han er tydelig-

vis vant til at skrive flydende og letlæst, denne Hr. Nogensomhelst, uden at skulle rette sin tekst: ergo en forfatter, der efterhånden har skabt sig en levevej af at skrive, og åbenbart så god en vej, at han har haft råd til telefon; og hvem har det i disse tider - andre end forfattere af de nymodens, populære knaldromaner og krimihæfter? Og så underskriver Forfatteren sig med hvad, der må være en sædvanlig fejende flot håndbevægelse, 'Yours very L_Y', som han forkorter midtvejs i 'truly': denne slags ulæselige uklarheder i skriften vidner om en noget tydeligere middelklasseopdragelse, så inden Forfatteren begyndte at skrive populærlitteratur, var han nok en tidligere læge, der skrev recepter under noget ydmygere kår. (Nok en øjnlæge, hvis jeg ikke skulle tage meget fejl.) Hvorimod indledningen 'Dear Sir' selvfølgelig viser en vis ærbødighed hos brevskriveren over for en højt-placeret og højagtet modtager - men uden navns nævnelse viser det samtidig en vis brav følelse af frimodig samhørighed med en ligemand på samme niveau - så faktisk må 'Sir' her ikke blot være en høflighedsfrase, men referere direkte til et medlem af aristokratiet: *altså ligesom Forfatteren selv*. Kun én berømt forfatter, mig bekendt, begyndte som simpel læge - med speciale i øjensygdomme - for senere at blive så rig og kendt på knaldromaner, at han blev adlet til *Knight*. Ellers kan jeg ikke heraf slutte noget af interesse," sagde Sherlock Holmes. Og så stoppede Han. Det var Hans første pipe den morgen. "Og så må De ellers gerne begynde at ånde ind igen, Watson: De er jo ganske gasblå i hovedet, menneske."

Og min åndeløse spænding var akkurat ovre - og svaret entydigt klart: Det var jo ikke tale om andre end min egen litterære agent, **Sir Arthur Conan Doyle!**

Og sikken forbløffende imponerende slutning, hvis jeg ellers må sige det, Holmes! Og ikke kun, fordi Doyles egen klart letlæste signatur tydeligt pryder brevsnets fod..."

"Nu ikke så prosaisk, Doktor... Hans underskrift kunne let være forfalsket, stjålet, efterlignet, købt, eller alle førnævnte. Den underbygger og bekræfter blot rigtigheden af min slutning med endnu desto ønskeligere tydelighed.

Forfatteren undskylder videre over for modtageren, at han er blevet forsinket i at svare dennes venlige middagsinvitation: Han er nemlig ikke sikker på, hvilke praktiske arrangementer en vis 'Mr. Schwensen' har foretaget den kommende tirsdag (tirsdag otte dage - altså d. 1. august). Men hvis ingen andre planer eksisterer, vil han gladeligt acceptere modtagerens invitation til 'dinner' - altså middag. (Bid venligst mærke i dét, Watson: Det kan være, det viser sig af betydning senere.)"

"Så hvem er denne 'Mr. Schwensen', der henvises til?"

"Dér ramte De hovedet på sømmet, Watson!"

Jeg lagde det nyindrammede portræt af General Gordon fra mig, værktøjskassen tilfreds til side, og lyttede spændt videre.

"Hvem adressaten er, præsenterer faktisk lidt af en gåde. (Nok en firepipers én af slagsen, hvis jeg ikke skulle tage meget fejl.)" Og det plejede Han faktisk yderst sjældent i den slags tilfælde.

"Hvad kan vi da erfare om denne 'Mr. Schwensen', Doktor? Åbenbart en herre, til hvem Forfatteren ikke kunne telegrafere, endsigte telefonere: altså omhandler brevet et besøg et sted udenlands, hvor denne germansklingende Mr. Schwensen residerer."

"De kan ikke mene Tyskland, Holmes - tænk på det anstrengte anglo-germanske forhold i 1911 med *Der Kaiser* og hans militante moustacher, som på ingen måde skal op at hænge på min væg! Tænk på hans raslende sabel for eksempel i Nordsøen, hvor England kun støttedes af gamle venner som Frankrig og Rusland. - Kan der så alligevel være tale om Bøhmen?"

"Hvor kan man mon ellers hedde det nordtyske 'Schwensen'? Navnet må her selvfølgelig henvise til ingen andre end den syddanske proprietærslæggt, for hvem det efterhånden er lykkedes at gifte sig ind i det bedre københavnske borgerskab."

Selvfølgelig. Ingen andre. Det kunne jeg godt se. Især da Holmes forklarede det. Og fortsatte:

"En forsinkelse i besvarelsen af modtagerens første invitation vidner om et arrangement, der tager tid at planlægge, altså ikke noget almindeligt familiebesøg... men nok en større og vigtigere anledning... At Forfatteren 'ganske er i Mr. Schwensens hænder' vidner om en vis form for gemytlig intimitet og tæt knyttede bekendtskabsbånd. Hvordan kunne sådanne bånd på den tid opstå mellem en brite og en dansker?"

"De tænker på giftermål, Holmes?"

"Korrekt: Forfatteren må være ganske i brudens faders hænder. (Og læg så den værktøjskasse væk igen.)"

"Men er det så ikke blot Forfatteren selv, der skal giftes ind i det danske borgerskab, Holmes?"

"Næ, som godsejer af Windlesham og telefoner må han selv være midaldrende og således allerede gift. Husk på, at han skriver 'arrangement for us': altså inklusive sin hustru! Men hvem så?"

"Den Yngre Broder! Der er altid en yngre broder."

"Ja, hvad er ellers vigtigere og kunne have lov til at udskyde en vigtig middagsaftale med en højtstående, ligefrem aristokratisk vært - end netop et nærtstående, yngre familiemedlems forestående bryllup, ikke sandt, Watson?"

"Sandt, Holmes!"

"Usandt, Watson: usandt! For hvad, på den anden side, kunne lige præcis være vigtigere end et nærtstående, yngre familiemedlems forestående bryllup - end netop en middagsaftale med en højtstående, aristokratisk vært? En vært af en sådan rang, at Forfatteren ville acceptere dennes invitation i løbet af den ellers korte tid, han havde i Danmark."

"Jamen, hvordan skal vi dog nogensinde få svar på så umulige spørgsmål, Holmes? Den slags må da fortabe sig dybt begravet i forne tiders for længst formuldede gæstelister og sladrespalter..."

"Ja, så er det jo godt at kende nogen, der er ferm til netop at grave i netop *alle* de gamle aviser... Har De én af de førende københavnerdagblade fra onsdag den 2. august 1911, Watson? Ja, når man medregner tiden fra brevskrivningen over den videre planlægning og pakning til selve afrejsen fra Sydengland via Harwich til Danmark til indlogeringen på hotellet i København (nok d'Angleterre, hvis jeg ikke skulle tage meget fejl), vil datoen, vi leder efter, netop være den dag. Det er et simpelt regnestykke," sagde Sherlock

Holmes. Og så stoppede Han. Det var Hans anden pibe den formiddag.

Søreme om ikke der ligger én lige her i hjørnet, måtte jeg lettere overrasket replicere.

"Vær så venlig at citere *Politiken*, Watson!"

Heri refererede en journalist under tilnavnet 'Ibald.' ("pseudonym for redaktør Viggo Cavling (1887-1946), søn af Henrik - ham med Prisen!", indskød Holmes) fra sit møde med Doyle:

Uden Indledning siger Sir Arthur, Kt, DL: -Hvad der mest interesserer Deres Læsere er vel det Bryllup, som har hidkaldt mig [her til København]. Om brudgommen, min Broder, kan jeg fortælle, at han indtager en høj Stilling i den engelske Hær. [...]

Hans Møje [sic] med Frk. Clara Schwensen er lidt af en Roman. Han saa hende første Gang ved en Koncert i Berlin, hvor hun sang. Saa begejstret blev han, at han straks gik op i Solist-Værelset, friede og fik Ja.

Anledningen til brevet er nemlig, at Arthur Ignatius Conan Doyle havde en broder - ikke en onkel, ej heller en fætter - men altså en broder, ved navn Oberst John Francis Innes Hay Doyle (f. d. 31. marts 1873). Det vil sige, at Oberst hed han jo først, efter han kom ind i Det Britiske Artilleri, så hans knebelsbart må godt komme op på væggen. Innes var nogle gange kendt under kælenavnet Duff for at narre fjenden. Senere overlevede han 1. verdenskrig som Brigadegeneral, men dog ikke længe. Men inden han døde ung, skulle han giftes: Så d. 19. dec. 1910 annoncerede Innes sin forlovelse! Eller også var det Duff.

Hans udkårne var en Schwensen, nemlig Frk. Ida Claudia Clara Schwensen, der var født d. 29. marts 1881 på Lolland som yngste barn af Hr. Proprietær Reinholdt Schwensen - ham med hænderne. Som proprietær havde han vel sine tyve tønder land, hvilket dog ikke helt gjorde ham til gods-ejer. Det kræver mere end treogtyve. Clara var yngste datter ud af en noget broget søskendeflok - så broget, at den lige fortjener et par uddybende ord med på vejen:

"Vær så venlig at konsultere *Kraks Blå Bog*, Watson!"

I 1859 giftede Hr. cand.phil. Reinholdt Christian Bernhardt Schwensen (1829-1917, søn af kammerråd J.P. Schwensen) sig med Frk. Agathe Johanne Margrethe Neergaard (1838-1919) fra Løvenborgved Holbæk. Og så fik de nogle børn. Som nu er vokset op, blevet gift, har fået børn.

Først kom Frk. Henriette Sophie Schwensen (1860-1905, der i 1884 var vokset op og blevet gift med C.F.M. Lehmann). Så kom Frk. Bodild Cathrine Agathe Schwensen (1864-1911, der i 1898 blev gift med Th. Lyngbye. Men derefter kom så Frk. Agathe Johanne Margrethe Schwensen igen! ("Men bare rolig, Watson: da denne Agathe levede 1868-1953, fandt man dog relativt hurtigt ud af, at hun var en anden end sin mor. Men dog ikke hurtigere end, at man faktisk først døbte hende Johannes [sic!] bare for at være helt sikker på, at hun ikke var sin mor. Det endegyldige bevis kom i 1894, da hun blev gift med Oberstløjtnant Møhl. Dengang var der ingen kvinder i hæren.")

Så, for at forvirre fjenden, kom minsandten også Hr. Reinholdt Christian Bernhardt Schwensen igen! ("Men da denne Reinholdt levede fra 1871-1941, fandt man også ud af, at han heller ikke var sin egen far, men Claras bror.") Og endelig i 1881 kom så lillesøster Clara til verden.

Efter Reinholdt senior var holdt inde med sin proprietæring, blev han senere kendt for sin virksomhed både som Bibliotekar i Studenterforeningen og som Lotterikollektør! Så det kan nok være, at man kom fra et hjem med klaver...

Og det kunne man mærke især på Clara. Hun selv blev koncertsangerinde og pianistinde, der ikke blot havde studeret musik i Berlin; hun var skam også uddannet fra Det Kgl. Musikonservatorium i 1903 (med Anerkendelses-Præmie ikke blot for Talent, men også Flid!). Men så var det, hun mødte Innes, og sød musik opstod. Sød klavermusik.

Og så skulle nogen jo være forlover for Innes. Ligesom Innes havde været forlover for Arthur ved hans andet giftermål i

1907, var der vel en tjeneste, der skulle returneres. Og hvis Innes (eller Duff) skulle giftes med en dansker, og brylluppet skulle stå i Danmark, så måtte Muhammed (eller Sir Arthur) vel komme til Himmelbjerget (eller Valby Bakke).

Sladretasken 'Ibald.' fortsætter i *Politiken*, onsdag d. 2. august 1911:

Vi havde igaar [tirsdag d. 1. aug.] paa Hotel d'Angleterre ("—HA! hvad sagde jeg?") Lejlighed til en længere Samtale med Sir Arthur [...] Ægteparret [Arthur & Jean] havde efter en Formiddags-Visit hos den engelske Gesandt, Sir William Conyngham Green, foretaget en længere Biltur gennem Byen og dens Omegn og havde blandt andet beset Villa "Hvidøre", hvis Navn er kendt over hele England.

"Nu er landstedet Hvidøres navn også kendt over hele Danmark og endda over hele Rusland, og dét er stort, Holmes! Europas Svigerfar Chr. IX's døtre, den aristokratiske Enkedronning Alexandra Carolina Marie Charlotte Louise Julia af Storbritannien (1844-1925) og Prinsesse Marie Sophie Frederikke Dagmar, bedre kendt som Enkekejserinde Maria Feodorovna af Rusland (1847-1928), købte nemlig slottet i 1906

til sommerresidens, og sidstnævnte boede her endog permanent sammen med sin datter, Storfyrstinde Olga, til sin død. Lidt historie har man da fulgt med i, Holmes. Og et mere oplagt sted for en medbrødt bese, skal man lede længe efter: som de Englands gamle venner, de var! Så jeg kan heraf slutte, at dette besøg på Hvidøre altså må være det praktiske arrangement, som 'Mr. Schwensen' havde foretaget, som foranledigede, at gommens broder ganske var i brudens faders hænder denne tirsdag før vielsen. Jeg kan også slutte ud fra Deres fingres trommen på revolverskæftet, Holmes, at det nok er bedst, at jeg fortsætter...

Brylluppet stod kl. 16 om onsdagen d. 2. august, og det stod naturligvis i selveste Holmes Kirke - næ, tænk engang: jeg vidste godt, at Deres popularitet var nået kontinentet, men alligevel ... en dansk kirke opkaldt efter Dem, Holmes!"

"Læs igen, Watson..."

Og vær nu så venlig at citere 'Ibald.' i *Politiken*, denne gang fra d. 3. aug., Watson!"

Det var et i mere end én Henseende besynderligt Bryllup, der igaar Eftermiddags fandt Sted i Holmens Kirke, da en ung Dame af det københavnske Bourgeois blev viet til en højtstaaende engelsk Officer. Den unge Dame var Koncertsangerinden Frk. Clara Schwensen, Officeren Major John Francis Doyle [*'Ibald.'* blev forvirret her og glemte begge hans kaldenavne], Øverstkommanderende over de engelske Tropeafdelinger i Chester, Nord-England. Til Stede som Forlover var Brudgommens Broder, den verdensberømte Forfatter Sir Arthur Conan Doyle, og - endnu mærkeligere! - en Herre, hvis Navn vi næppe tør nævne, men hvis sære Apparition førte Begivenhederne ind i et Halvlys af Mystik, der ellers er sjælden under vore Breddegrader. [...]

Fra Major DoYLES og Frk. Schwensens Bryllup i Holmens Kirke igaar.

Brud og Brudgom. Til højre Sir Arthur Conan Doyle.

Brud og Brudgom tog Plads ved Altrets venstre Side, og Orglet spillede atter ganske sagte. I dette Øjeblik følte Varmen næsten som en Svie, den stillestaaende Luft var hed og sitrende, Duften fra Roserne og fra Eau de Colognen steg ... da saa vi pludselig i det flakkende Lys en høj, kjoleklædt Herre, som ingen tidligere havde bemærket. Fra Mørket bag Altret steg denne Skikkelse frem, en meget høj og ganske tynd Mand med et aflangt, blegt Ansigt, en krum Næse og et Par dybe, kolde Staaløjne. Nu løftede han den ene Haand - vi saa hans lange, hvide Fingre med enkelte Pletter, som de har, der sysler med Kemikalier, var dette en Hallucination eller var det - var det? [...]

Den mundfuld morgenkaffe, jeg lige havde indtaget, spyttede jeg sporenstregs ud igen! Den var iskold. Kun Holmes' astronomisk lynsnare reaktionsevnereddede brevet fra en skæbne værre end ikke at blive ramt.

Orglets Toner bruste, Major Doyle og hans Hustru forlod Kirken og kørte bort. Gæsternes Vogne kørte frem. Vi tænkte kun paa den høje, blege Herre. Men han var forsvunden.

"Hildemænd- nu forstår jeg bedre, hvorfor De ved så meget om den begivenhed: det er jo som om, De selv var gæst i den Holmes Kirke!"

"Nuvel, Watson, lad os nu koncentrere os om de andre bryllupsgæster..."

Så vær nu så venlig at citere gæstelisten, Watson!"

Af byens absolutte spidser, som ærede brudeparret ved middagen bagefter med deres blotte tilstedeværelse, så Doyle bl.a. De Fires Tegn: Lehmann, Lyngbye, Møhl & Cohn.

Doyle hilste på Hr. Carl Frederik Mozart Lehmann (1858-1933, Orlas nevø - ham med Grundloven!), som ikke blot var én af de vigtigste gæster på listen, fordi han var borgmester; som selveste Hovedstadens Hospitalsinspektør var han nok interessant at konversere for en tidligere læge som Doyle. Og så var han selvfølgelig gift med brudens ældste søster, Henriette Sophie Schwensen.

En anden prominent gæst, Doyle mødte, var Grosserer Theodor Oxholm Lyngbye (1870-1923): prominent i sig selv, og ikke blot fordi hans nyligt afdøde (29.1.1911) Hustru, Bodild Cathrine Agathe, netop var født Schwensen. (Og sikken én: Hans far og hendes mor var fætter og kusine!)

Og den velkendte Oberstløjtnant i Ingeniørkorpset, Nicolai Frederik Møhl (endnu én til væggen!), kunne nok tale med både brudgom og dennes broder om militæremner. Han stod sikkert også på gæstelisten som grundlægger af entreprenørfirmaet A/S Dansk Beton-Bjælke Co.! Og så som hustru til brudens yngste storesøster, Agathe Johanne Margrethe Schwensen, naturligvis. Det var i øvrigt i deres hjem i St. Kongensgade, bryllupsmiddagen stod. En hurtig hovedregning viser, at det var i nr. 29. Man må i sandhed sige, at Brudens fader var Københavns Svigerfar!

Overretssagfører Paul Georg Cohn (f.1880?) var vist én af de få honoratiore, Doyle hilste på, uden at han - så vidt vides - stod i direkte familieforhold til en Schwensen.

Andre af datidens notabiliteter på gæstelisten, som Doyle kunne tale kunst med, var prominente navne inden for billedkunsten som Professor Otto Bache (1839-1927) - ham med *De Sammensvorne rider fra Finderup efter Mordet paa Erik Klipping Sankt Cæcilienat 1286* med Frue; og Professorinde Frederikke Tuxen - hende med malermanden Laurits. Samt "endnu et halvt Hundrede Damer og Herrer".

Men som man nok kan begynde at ane, havde Fam. Schwensen, trods deres ydmyge oprindelse som lollandske godsejere, egentlig gjort det ganske godt, giftet ind i en vigtig del af det Bedre Københavnske Borgerskab, som de var. Og som Doyle altså så gjorde sit bedre sydengelske bekendtskab. Men på ingen måde kan vi drage nogen slutning om, at han skulle have korresponderet, endsige dineret med nogen som helst af disse.

”Højtiden formede sig i flere Henseender forskelligt fra de sædvanlige danske Bryllupper”, som *Politiken* diplomatisk udtrykte det torsdag d. 3. august. Efterfølgende skulle **Innes** nemlig have holdt en ganske ”mindeværdig” tale for sin rødmende brud, hvilken overbeviste hans danske venner, beskrevet som ”hujende og knækkende sammen af latter”, at de endelig havde mødt en inkarneret englænder! Innes blev

drevet frem og, i dyb forlegenhed over alle de rosende ord om ham, nødte til at udtale følgende uforglemmelige tale: *‘Well ... I say, don't you know! By Jove! What?’*

Hvorpå han prompte satte sig ned. Siden kunne hans broder aldrig gentage Innes’ ord uden at fælde tårer.

Ellers er der ikke meget, der tyder på, at Clara og Innes efterfølgende opholdt sig meget i Danmark. Sommeren 1914 havde parret tilbragt i Danmark hos brudens familie, mens Innes fandt sig til rette i sit nye job som oberstløjtnant. Men inden krigens flammer helt omspændte Europa, var Arthur med til at sørge for, at Clara kunne nå at følge sin mand tilbage til England: efter sigende fik hun plads på det allersidste skib, der nåede til London d. 4. august – blot to dage efter den frygteligste dag i den frygteligste august måned i verdenshistorien!

Næste sommer lykkedes det dog Innes og Clara at besøge Danmark. Og da familien senere aflagde Windlesham et besøg, erindrer Doyle selv, at han højste Dannebrog til ære for sin svigerinde: *‘She will be pleased!’* Det var hun nok ikke over skæbnens tragiske ironi, da Innes nok overlevede *Der Kaisers* hummersabel – kun for efterfølgende at falde for Den Spanske Syge d. 19. februar i 1919.

Men Clara selv – hvad skete der så videre med hende?

Efter krigen logerede Arthur og Jeans datter, Lena Jean Annette Doyle, af årsager ligeledes tabt for eftertiden bedre kendt som Billy, en overgang i Eastbourne hos sin farbrors hustru, *altså sin tante*. Og hvem var dét, end ingen andre end selveste **Clara**. Og endskønt vi nu ved lidt mere om hendes meritter, nævner vi hende aldrig mere ... For det var her, på Holywell, Cliff Road, i Eastbourne, Sussex, at Tante Clara døde d. 3. nov. 1930.

”Men da verden sørgede over hendes meget mere kendte svoger, Arthurs, bortgang blot fire måneder forinden, var der nok ikke så mange, der lagde mærke til hendes,” sluttede Sherlock Holmes. Og så stoppede Han. Det var Hans tredje pipe den dag.

Jeg lagde alle de gamle aviser fra mig og lænede mig tilbage i forsøget på at ignorere, at Holmes havde frembragt endnu en **S**lange & **luP** i vores gulv. Udaset efter al den rygning og ikke mindst slutning tog Han divanen og brevet og sluttede således Affæren med Papirbrevet. Eller var den nu også slut...? For jeg syntes også, der var noget, der nagede... noget, der lugtede ... noget uafsluttet muggent, vi manglede at få svar på. Vi vidste naturligvis nu, hvem brevskriveren var, og også hvem Mr. Schwensen var; – men hvad med modtageren? Hvem var det mystiske, hemmelige, anonyme individ, Doyle skulle spise middag med om tirsdagen før brylluppet? *Til hvem var brevet skrevet?!*

”Dét retoriske spørgsmål kan selv sladrespalterne umuligt give os svar på, Holmes!”

”Og dog... Det er nemlig alt sammen et spørgsmål om *vigtighed*: Hvad var vigtigere end et nærtstående, yngre familiemedlems forestående bryllup – end netop en middagsafta-

le med en højtstående, måske ligefrem aristokratisk vært? En vært af så vigtig en rang, at Doyle gerne ville acceptere dennes invitation i løbet af den ellers korte tid, han havde i Danmark.

Kort sagt: Hvilken vigtig landsmand kunne Doyle være sikker på at møde i Danmark?

Min betydningsmættede tavshed må åbenbart have provokeret min ellers altid så tålmodige Ven til at fortsætte ufortrødent. Det var i al fald, hvad Han gjorde: ”Hvor fortæller avisen os med sikkerhed, at Doyle var om tirsdagen?”

”Hvidøre! De mener altså selveste Enkedronning Alexandra?! Det var jo dét, jeg sagde – allerede på side 385! Hendes Kongelige Højhed var netop så vigtig, at Doyle ville gøre sig så store anstrengelser for at aftale en ren middagsinvitation – og altså ikke det mere storslåede aftensmåltid. Og hun var en engelsktalende person bosat i Kjøbenhavn, som kunne kende den adlede Sir Arthur godt nok til at korrespondere med ham og invitere ham til middag! HA – jeg vidste det, Holmes!”

”Har De glemt hilsenen i brevet, Watson?” lød spørgsmålet.

”Jeg har glemt hilsenen i brevet, Holmes,” kom svaret. Hilsenen lød *‘Dear Sir’*. Altså var der ikke tale om nogen dame...

”Men *hvorfor* skrev denne person til Doyle om en middagsaftale, Watson? Fordi vedkommende *ikke* selv skulle deltage i bryllupsmiddagen! Og hvorfor skulle han ikke dét?”

”Måske var han – hvem han end var – ikke vigtig nok til det gode selskab?” prøvede jeg tøvende, men jeg kunne med det samme høre, at der var noget, der stadig lugtede muggent. Min hørelse fejler ikke noget.

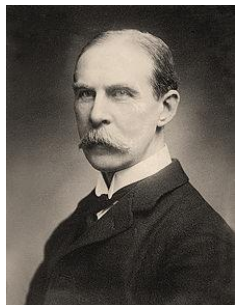
”Men ville en travl og vigtig mand som Doyle bruge tid på at mødes med én, der ikke var vigtig nok, Watson? Altså måtte han være *for* vigtig! Hvilken anden mand af hvilken anden stand på nær kongelige ville Doyle have brugt kræfter på at aftale at spise middag med på dagen inden det store bryllup, end netop en højtstående repræsentant for hans eget hjemland? Læs *Politiken* igen for onsdag d. 2. august 1911 om, hvad Doyle foretog sig *inden* besøget på Hvidøre:

’Vi havde igaar [...] Lejlighed til en længere Samtale med Sir Arthur [...] [som] havde [gjort] en Formiddags-Visit hos den engelske Gesandt, Sir William Conyngham Green [sic] ...’

Endelig var det lykkedes Det Overmenneskelige Intellekt at gøre min underlegne begavelse opmærksom på Hans Storslåede Mening: For ét prominent navn synes jo at glimre på gæstelisten til brylluppet ved sit fravær – og det var min sandten Conyngham Greenes!

Og jeg ramte for alvor hovedet på sømmet en sidste gang. Det gjorde ondt. Det var mit hoved.

”Vær nu så venlig at citere *Who’s Who*, Watson!”

Sir William Conyngham Greene (1854-1934) var britisk diplomat, der virkede som gesandt i Bern og Bukarest og så som en anden omstrefende ørn var landet i Danmark i januar 1911, men dog kun to år frem, idet han fik et bedre tilbud som ambassadør i Japan. Hans fulde titel lød *Envoy Extraordinary and Minister Plenipotentiary to His Majesty the King of Denmark – Den ved Hoffet akkrediterede kongelige storbritannisk overordentlige Gesandt og befuldmægtigede Minister* (og selv i ædru tilstand var det ret svært, hvis jeg ikke skulle tage meget fejl). Den kunne Kong Frederik VIII dog slå med *Af Guds Nåde Konge til Danmark, de Venders og Gothers, Hertug udi Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg*.

Sir Arthur var måske kun *Knight* (og med et ekstra DL for *Deputy-Lieutenant of Surrey*), men som gommens broder, forlover og brylluppets vigtigste gæst vidste han immervæk, at gesandten *ikke* var inviteret med til bryllupsmiddagen om onsdagen: nok var Fam. Schwensen prominente (og Clara havde vundet flidspræmie!), men så godt spillede klaveret trods alt ikke!

Hvem ellers var nok *for* vigtig til at være inviteret med til brylluppet – men vigtig *nok* til, at Doyle alligevel ville anstrenge sig til at skrive et brev for at arrangere en aftale? Hvem var lige præcis vigtig nok – men ikke *for* vigtig? Ingen andre end lederen af det britiske gesandtskab i Danmark, Conyngham Greene.

Så tydeligvis havde Mr. Schwensen ikke aftalt andre arrangementer end turen til Hvidøre for Sir Arthur (med Frue, Lady Jean) om tirsdagen, end at han godt kunne nå at mødes med Conyngham Greene (med Frue, Lady Lily, og Datter, Miss Kathleen) og altså spise middag (*’dinner’* som han skrev). Men ingen aftensmad (på engelsk ville det jo være *’supper’*) – han skulle jo have appetit og kræfter til bryllupsmiddagen næste aften. Så selv ifald *’Ibald.’* iblandt ikke havde stavet gesandtskabets navn rigtigt, var det dog bevis for, at det netop var den herre, Doyle aflagde visit. Som avisen viste.

Så tydeligvis havde Mr. Schwensen ikke aftalt andre arrangementer end turen til Hvidøre for Sir Arthur (med Frue, Lady Jean) om tirsdagen, end at han godt kunne nå at mødes med Conyngham Greene (med Frue, Lady Lily, og Datter, Miss Kathleen) og altså spise middag (*’dinner’* som han skrev). Men ingen aftensmad (på engelsk ville det jo være *’supper’*) – han skulle jo have appetit og kræfter til bryllupsmiddagen næste aften. Så selv ifald *’Ibald.’* iblandt ikke havde stavet gesandtskabets navn rigtigt, var det dog bevis for, at det netop var den herre, Doyle aflagde visit. Som avisen viste.

”Ja, pressen, Watson, er en særdeles værdifuld institution, hvis man bare ved, hvordan man skal bruge den,” sagde Holmes. Han pakkede Sin røgede kipper fra morgenbordet ind i avispapir. Det var den, der lugtede muggent.

”Og netop takket være pressen kunne vi slutte vor mystiske Sag om Papirbrevet, der blev os så hemmeligt fremsendt...” sagde Sherlock Holmes. Og så stoppede Han. Han skulle nok ikke ryge flere piber den eftermiddag. Han havde ikke taget fejl. Næsten ikke. Desuden var Han også løbet tør for tobak.

”Ja, det er vel nok godt, at der ikke er flere mystiske hemmeligheder ved dét brev, vi endnu ikke har opdaget, ikke sandt, Holmes ... Holmes? ... - *Holmes?!?*”

Detektiven havde rejst sig nu iført sig Sin gamle slåbrok for en sidste gang at studere brevet på en irriterende indgående måde. Trængte Manden til briller – eller brugte Han helt andre sanser for at allure skrivelserens dens sidste mystiske hemmelighed: Hvem havde videresendt brevet til 221B?

”Ud fra papirets og blækets kvalitet at dømme (– nå ja, og så datoen) er brevet jo gammelt, men det har tydeligvis været beskyttet bag glas –

altså vigtigt og skattet nok til at have været indrammet og ophængt. Men alligevel ikke behandlet helt forsvarligt eller sikkert nok, for det bærer præg af nogen blegning af sollys, ergo har det ikke været indrammet i nogen særlig beskyttende atmosfære. Og selve arket lugter stadig svagt af pipe- og cigaretrøg: mindst 60 Cecil om dagen. Et simpelt regnestykke... Læs monografien... Anvend metoderne...”

Hvordan Den Mand kunne lugte noget som helst med dét kvantum tobak, Han selv satte til livs hver dag, denne inklusive, forbliver mig en stadig kilde til forbløffelse og højagtelse. Selv nu fortsatte han febrilsk med at lede efter mere at ryge.

”Så det vidner om en vis form for skødesløshed hos ejeren...?” foreslog jeg.

”Tag endelig ikke fejl, Watson, det lille, pauvert indrammede brev uanseelige ydre må have været et bevidst skalkeskjul – *af udspekulerede sikkerhedsårsager!* Ejeren havde tydeligvis valgt den gamle, beskrevne idé med, at det bedste sted at skjule et vigtigt dokument er at hænge det ud til frit skue...”

Nu lugtede jeg røgen igen, men stærkere, end den plejede. Da så jeg, at i mangel af bedre havde Min ven røget Sin morgenmad. Det var kipperen. Den var røget.

”Det er således tydeligt en **Ærespræsident** for en særlig klub for særlinge i Danmark, med stor rygende interesse for Poe og Doyle og alskens andre knaldromaner, og som for nylig er gået bort, der har haft dette brev hængende. (Nok lige over pibestativet til venstre for kaminen, hvis jeg ikke skulle tage meget fejl...)”

Det må være de pårørende, der har eftersendt brevet for at få verificeret autenticiteten og proveniensen, hvis det engang skulle sættes på auktion. *’Rem acu tetigisti!’*

Sikken forrygende imponerende slutning.

”Og så er der virkelig ikke flere slutninger at drage ud af dét brev. Så hurtigt, Watson: ræk mig nålen!”

Jeg så, Han havde brændt hul på Sin slåbrok. Og så stoppede Han. Det var en stoppenål. Jeg så, jeg vist også havde nogle portrætter at hænge op... ●

Brevet, som blev skænket til Sherlock Holmes Museet af Odd Magnar Syversen i 1994, er sat til auktion 13. december til en vurdering på 8.000-10.000 kr. (Red.)

<http://www.bruun-rasmussen.dk/search.do?q=conan>

The mews

Af Palle Schantz Lauridsen

“Holmes’s knowledge of the byways of London was extraordinary, and on this occasion he passed rapidly, and with an assured step, through a network of mews and stables the very existence of which I had never known.”

Mon ikke de fleste af dette meddelelsesblads læsere genkender citatet og ved, at det er en del af Watsons beskrivelse af den rute, han og Holmes tilbagelægger fra Cavendish Square til det tomme hus, fra hvis vinduer de kan kigge over på Baker Street 221B.

Forsøger man at følge dén rute, Watson beskriver, får man hurtigt problemer, for beskrivelsen er ikke specielt detaljeret; men under alle omstændigheder er kvarteret mellem Cavendish Square og Baker Street et besøg værd. Ruten ligger i dét område af London, Conan Doyle kendte bedst. I 1891 havde han sin praksis i kvarteret (2 Upper Whimpole

Street), og da Holmes først kom til London boede han nærheden, i Montague Street ”just round the corner from the British Museum”, som det hedder i MUSG fra 1893.

Da Conan Doyle i 1903 sendte Sherlock Holmes til det tomme hus over for 221B, foregik det via ”a network of mews and stables”. Watson havde aldrig havde været klar over, at de ”mews and stables” fandtes.

Det var værre med mig. Jeg havde ikke den fjerneste ide om, hvad ”mews” overhovedet var.

De danske oversættere af passagen har truffet forskellige valg. Jerndorff-Jessen oversatte aldrig fortællingen, Erich Erichsen vælger i den første oversættelse fra 1917 ”et Net af Indhegninger og Stalde”, mens Iver Gudme i Gyldendal-udgaven fra 1944 fortæller om ”et Netværk af Staldbygninger og Udhuse”. Verner Seemann vælger i Forlaget Nyttébøgers udgave fra 1945 ”en Labyrinth af Vognskure og Stalde”. I den nye oversættelse hedder det ”et net af baggyder og stalde”. Indhegninger, staldbygninger, vognskure, baggyder. Ingen af delene rammer helt i plet af den simple grund, at der ikke findes ét dansk ord, der dækker over ”mews”. Derfor må Gyldendals røde engelsk-dansk-ordbog også ud i en forklaring af fænomenet: ”staldbygninger (ofte samlet omkring en gård eller gyde. Nu ofte ombygget til beboelse)”.

Da man byggede de fine upstairs-downstairs-rækkehuse til Londons overklasse, havde de selvfølgelig facade mod gaden. På bagsiden af de fornemme huse lå hestestaldene, og der var også plads til de hestetrukne køretøjer. På førstesalen boede staldkarle, kuske og andre tjenestefolk. Husenes bagside lå op til herskabsboligernes baghaver og havde derfor ingen vinduer: Tjenestefolkene skulle ikke kunne kigge ind i haverne. Ofte lå der mod en parallelgade en række huse til. Også de med stalde, så baghusene lå overfor hinanden med en smal vej imellem sig: *the mews*.

Da hestene forsvandt fra den londonske trafik, var der ikke brug for the mews til deres oprindelige formål. Siden 1960’erne har det været smart at bo i de gamle staldområder. De ligger centralt i byen – og trukket tilbage fra de trafikerede gader. En del husene i de knap 500 tilbageværende londonske mews er omdannet til små erhvervslokaler, gallerier m.m. ●

Wimpole Mews, april 2014 (foto: Palle Schantz Lauridsen)

Valkejordens velsignelser

Af Svend Ranild

Conanen er fuld af mysterier som det er en fornøjelse at opdage og afdække. Heldigvis. Her er et af de mindre mysterier: *Fuller's earth*. Et sjældent udtryk som jeg aldrig har skullet oversætte i mine tyve år i den branche. Udtrykket dækker ikke over en jordtype som en mr. Fuller har opdaget og navngivet. En *fuller* er det som på dansk hedder en *valker*, og substansen hedder *valkejord*. Og mange vil sikkert synes at så er vi lige vidt.

Forklaringen er at *valkning* er en gammel betegnelse for behandling af uldstof så det bliver tæt og fast, ved en proces hvor fedt og olie suges ud af ulden. Valkejord er fedtsugende og derfor velegnet til dette. I dag bruges materialet mest i den kemiske industri. Og som ingrediens i kattegrus.

Men hvor er det nu dette fænomen optræder i Conanen? Det er falskmøntneren Lysander Stark (den første skurkagtige oberst i Conanen), som påstår at det er bearbejdningen af denne substans der er formålet med den hydrauliske presse som han vil have ingeniøren Victor Hatherley til at undersøge, med tommelfingertragiske resultater.

Dette er den eneste *forekomst* af den eksotiske *fuller's earth* i Conanen. Men allerede i åbningsnummeret, *A Study in Scarlet*, havde substansen *berøring* med Conanen. Det er sikkert ukendt for mange.

Som bekendt mødte verden første gang *Stud* i 1887-udgaven af *Beeton's Christmas Annual*, som det engelske forlag Ward, Lock & Co. udgav i årene 1860-98. I manglen af et originalt eksemplar er det en nydelse at have en faksimile-udgave i hænderne og indsnuse datidens atmosfære.

Det er vist ikke ukendt at *Stud* ikke var det eneste stykke litteratur i den værdifulde tryksag (som kostede 1 shilling for 129 år siden). På omslaget annonceres også to "drawing room plays" af to forfattere som ingen vist husker i dag: *Food for Powder* og *The Four-Leaved Shamrock*. Disse små dagligstuedramaer er inderligt forglemmelige, men det om firkløveren rummer dog en person af en vis sherlockiansk/doyleansk interesse: miss Tetbury Tattleton, som bærer deerstalker og er medlem af *The Society for Psychical Research* - det ærværdige selskab viet til undersøgelse af parapsykologiske fænomener, som Conan Doyle blev medlem af i 1893. (I 1887 havde han for første gang offentliggjort sin interesse for spiritismen i et langt læserbrev i det spiritistiske tidsskrift *Light*, og 30 år

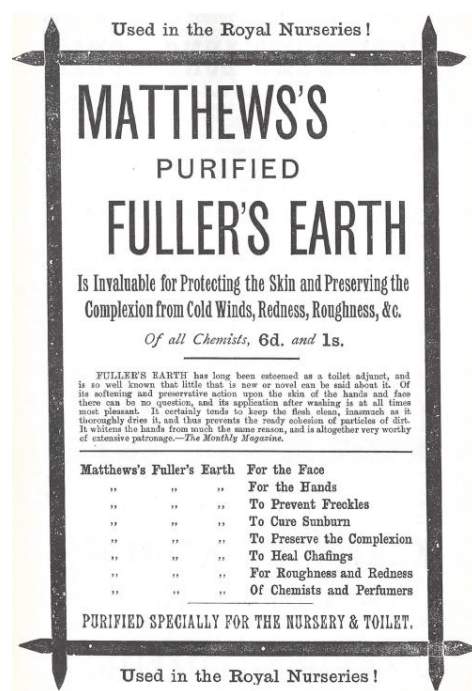
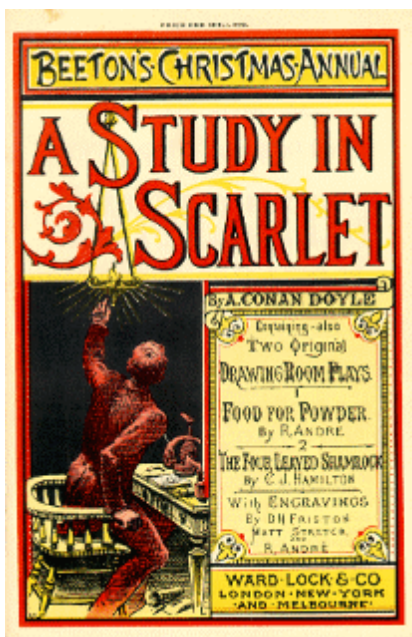
herefter kastede han sig ud i det missionsarbejde for sagen som dominerede de sidste 13 år af hans liv).

Meget mere interessante for en nutidslæser end disse to tekster er nok de mange annoncesider i julehæftet. De fleste finder vist århundredgamle reklamer charmerende, og her er der hele 72 af dem. I 8 store annoncer der breder sig over flere sider, reklamerer Ward, Lock & Co. for forlagets udgivelser. En af dem er en biografi over forfatteren Oliver Goldsmith, illustreret af blandt andre Conan Doyles succesrige kunstneronkel Richard Doyle. Andre annoncer anpriser artikler til hjem og husholdning, såsom sytråd, sæbe, kakao, sutteflasker, bagepulver, trækulskiks (!), rottegift, æggepulver, ginger ale, lommestørklæder, blæk, suppepulver, byggeklodser, symaskiner, maling og kaffe.

De hyppigste annoncer, 23 stykker, drejer sig om patentmedicin af alle arter og afarter, og alle virker efter sigende på en hel række lidelser. Eksempelvis den prangende helsidesannonce på bagsiden for *Beecham's Pills*, som påstås at virke mod flatulens, mavepine, kvalme, hovedpine, oppustethed, svimmelhed, døsighed, kuldegysninger, rødme, appetitløshed, stakåndethed, forstoppelse, skørbug, leverpletter, urolig søvn, mareridt, nervøsitet og rystelser. I det hele taget vækker de fysisk energi i hele kroppen. Ikke underligt at firmaet kan prale med verdens mest solgte patentmedicin. Firmaet blev grundlagt i 1859 og eksisterer stadig.

Men den annonce som hævdede mine øjenbryn højest da jeg øjnede den, reklamerede højlydt for *Matthews's Purified Fuller's Earth* - et af de meget få medicinske produkter i hæftets annoncer som ikke skal indtages oralt men anvendes udvortes. Et vidundermiddel til hudpleje, som endog kan forhindre fregnedannelse! Et så ubetvivleligt stor-slået middel at det fik en yderst positiv omtale i en redaktionel sektion i hæftet: "Hverken barnekammer eller toiletbord kan anses for at være komplet udstyrede medmindre dette forefindes i det ene og på det andet."

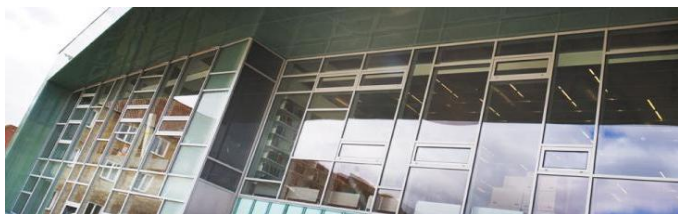
Det er svært at være uenig når man bemærker at den rensede valkejord også benyttedes til at pleje røde barnenumser i det engelske kongehus. ●

Holmes-udstilling i Ordrup

Af Palle Schantz Lauridsen

Ordrup Bibliotek sætter alle Holmes-sejl til i januar og februar 2017: Én udstilling, to foredrag, tre samtaler, fire film og en række aktiviteter for børn og børnebørn. Sherlock Holmes Klubben har en aktie i det hele.

Hvordan var det for Lars Mikkelsen at arbejde med rollen som Magnusson i tredje sæson af *Sherlock*? Hvordan er historien om de danske oversættelser af Holmes? Hvordan er det nu, alle de mange danske Holmes-udgivelser egentlig ser ud?

Det – og selvfølgelig meget mere – kan man få svar på, når Ordrup Biblioteks store Holmes-udstilling kører i begyndelsen af det nye år. Bestyrelsen fik i august en henvendelse fra biblioteket og sagde selvfølgelig ja tak til bistå med ideer, med ekspertise og med genstande til udstillingen.

Ordrup bibliotek er en filial af Gentofte biblioteker og ligger mellem Charlottenlund og Ordrup S-stationer. Adressen er Ejgårdvej 11.

Vil du udlåne noget til udstillingen?

Nogle af bestyrelsens medlemmer udlåner ting – bøger, plakater, fotografier, genstande – til udstillingen. Men hvad med vores øvrige medlemmer? Der må være en og anden, der har Holmes-rariteter liggende, måske i en bankboks; rariteter, der kunne give udstillingen et ekstra pift. Genstande bliver udstillet i glasmontrer, og der er kun adgang til udstillingen i bibliotekets åbningstid, hvor der hele tiden er personale.

Kontakt Palle, hvis du har noget, der bare skal med på udstillingen: paschantz@webspeed.dk, 22 32 97 55.

PROGRAM

Januar

- Tirsdag 10. januar: "The Hound of the Baskervilles" (1939) m. Basil Rathbone. Introduktion: Torben Carlsen.
- Torsdag 12. januar: Foredrag: "An Evening with Sherlock Holmes" (Lise Lotte Frederiksen).
- Torsdag 19. januar: "Lars Mikkelsen – en mægtig modstander". Skuespilleren Lars Mikkelsen i samtale med Christian Monggaard.
- Tirsdag 24. januar: "The Sign of Four" (1987), tv-film med Jeremy Brett. Introduktion: Svend Ranild.
- Onsdag 25. januar: Paneldebat: "Hvem er den store detektiv?". Jakob Levinsen og Bo Green Jensen i samtale med Christian Monggaard.

Februar

- Onsdag 8. februar: "Dennis Jürgensen – en forkærlighed for krimi". Forfatteren Dennis Jürgensen i samtale med Christian Monggaard.
- Tirsdag 14. februar: "The Abominable Bride" (2016), tv-episode med Benedict Cumberbatch. Introduktion: bibliotekar Mette Pedersen.
- Torsdag 23. februar: "Holmes i Danmark – og på dansk". Foredrag ved Palle Schantz Lauridsen og Svend Ranild.
- Tirsdag 28. februar: "Mr. Holmes" (2015) med Ian McKellen. Introduktion: Christian Monggaard.

Sherlock for børn i Ordrup

Fra den 6. januar – 28. februar · kl. 10.00-18.00

Udstilling fra Ramasjang Mysteriet

Børneafdelingen omdannes til Ramasjang Mysteriet! I løbet af januar og februar kan man sidde i Kristians møbler, snakke med Mysterio og hjælpe med at opklare mysterier på biblioteket. Følg Ordrup Bibliotek på Facebook og Instagram hvor vi løbende vil sende spor og gåder ud, som vi skal have hjælp til at opklare. Lad mystikken brede sig!

For alle. Ingen tilmelding

Fredag den 3. februar · kl. 18.30-20.00

Ordrup Biblioteks Mysteriet!

Der sker mystiske ting på Ordrup Bibliotek når lyset slukkes og dørene lukkes. Tag en voksen i den ene hånd og lommelygten i den anden, og gå på mysteriejagt i biblioteket! Der er præmier på højkant, så find din indre detektiv frem.

Alder: 6-10 år med en voksen.

Tilmelding på genbib.dk/billetter

Onsdag den 15. februar · kl. 10.00-13.00

Detektiv workshop

Vi går i fodsporene på den store detektiv, og laver vores eget udstyr. Familie workshop hvor vi skal lave forstørrelsesglas og silhuetlamper. Biblioteket leverer hyggestemming, kaffe og saftvand. Det er tilladt at medbringe egne madpakker.

Alder: 5-10 år med en voksen. Tilmelding genbib.dk/billetter

Fredag den 17. februar · kl. 15.00-16.30

Detektivfilm for hele familien

Ordrup Bibliotek inviterer til biografstemning i vinterferien med saftvand, popcorn, kaffe og te. Vi viser tegnefilmsklassikeren om den snarrådige mus, der skal overliste den hævn-gerrige rotte, som ønsker at blive konge over England. Da en piges far kidnappes af en etbenet rotte, søger hun hjælp hos mesterdetektiven, som får hjælp af sin trofaste doktorven.

Alder: 5 år og opefter. Tilmelding på genbib.dk/billetter

Hver uge fra 9. januar frem til 24. februar vil der ugentligt være et mysterium på Ordrup biblioteks Instagram, som skal løses. Svaret og vinderen findes hver fredag. Præmien er en pakke lakridspiber.

**FØLG ORDRUP BIBLIOTEK PÅ
FACEBOOK OG INSTAGRAM**

A.D.H. før S.H. (1)

Af Svend Ranild

Sherlock Holmes Klubben blev født for 66 år siden, 5. december 1950. Henry Lauritzen, klubbens elskede præsident i 1972-87, udgav i 1975 en smuk årbog som gjorde status over klubbens første 25 år. Her beskrev han i neutrale vendinger klubbens idemand og skaber: "Æren for Klubbens Start og Trivsel tilkommer rettelig A.D. Henriksen, for han var den drivende Kraft i Foretagendet. Han havde Aaret før udgivet *221 B Baker Street*, han brændte med Ildhu for Sagen, udsendte energisk en Strøm af Meddelelser til Medlemmerne, og da Tidsskriftet *Sherlockiana* begyndte at udkomme i 1956, var det helt naturligt, at han blev dets Redaktør."

"Ildhu" og "energisk". Andre ville bruge andre ord, måske beslægtede ord, men også skarpere ord. Nyligt afdøde ærespræsident Bjarne Nielsen blev medlem i 1964 og fortalte ofte om sin forsigtighed ved omgangen med A.D. For eksempel om dengang han kom fem minutter for sent til et årsmøde og ikke turde gå ind. Selv har jeg kun haft ét – telefonisk – møde med A.D. da jeg som ivrig og meget ung sherlockianer behøvede hjælp til at fuldende min søgen efter den komplette Conan. Hvilket ikke var nemt i 1966 (jf. min artikel "Kanonen på dansk" i *Sherlockiana* 2-3, 2009).

Dengang kunne man finde Sherlock Holmes Klubben i telefonbogen. Klubben boede på Rønnekroen 1 i Bagsværd og havde telefonnummeret 98 10 15. En dag ringede jeg, tøvende og bævende, og fik en meget kort samtale med en bøs og afvisende herre, da jeg spurgte om Klubben mon kunne hjælpe en med at skaffe de titler man manglede. Jeg kom ikke i gang med at spørge hvad Klubben ellers kunne gøre for en og vovede ikke at kontakte den igen før jeg var blevet 20 år ældre og modigere. Den dag jeg talte med A.D., havde han ikke øje for behovene hos de meget unge i samfundet. Et halvt århundrede senere opdagede jeg at han som ung havde øjnene skarpt rettet mod de små i samfundet. Det er det som denne lille artikelserie beskriver.

Vores ældste medlem, Gunnar Berndorf, som deltog i det stiftende møde i 1950, har disse erindringer om A.D.: "Han var ræverød, hvilket kom til udtryk i mange af vore private samtaler, hvor jeg mærkede et tilhørsforhold til Socialdemokratiet, uden at det kom direkte til orde. Hans ledelsesform af klubben var i alle henseender stærkt diktatorisk. Det var ham, der vidste besked om alt, det nogle af os andre vidste, havde ingen betydning, hvad der nok også i mange tilfælde var rigtigt. Men opbygningen af klubben med en præsident som galionsfigur, der ikke havde noget at skulle have sagt, med ham selv som generalsekretær, der kunne det hele, var helt tydelig ved alle møder. Han lagde stor vægt på udtrykket generalsekretær. [SR: Det hedengangne Sovjetunionens leder var ikke præsident, men var også generalsekretær – et hint?] På et tidspunkt indenfor de første 5 år var jeg

gæst i hans hjem. Det var en pæn middag sammen med hans hustru, der ikke fik lejlighed til at sige ret meget. Jeg mener ikke, han havde børn, men han var meget dominerende over for hende."

Og videre: "Jeg har egentlig aldrig hørt ham le, undtagen dengang jeg var hjemme hos ham, og han viste mig nogle specielle bøger. Men der var noget dominerende i hans holdning. Man kan vel kalde ham alvorsfuld. Humor var efter min mening et ukendt begreb; morsomheder var noget, der skulle overstås, så man kunne komme videre. Når Arenfalk læste sine historier op, og vi andre var ved at dø af grin, kiggede A.D. lidt mærkeligt på os; om det var mangel på humor eller misundelse, ved jeg ikke. Noget af sidstnævnte."

Men det er denne afdæmpede humorbombe vi kan takke for at vi har Klubben. I denne artikelserie kortlægger jeg hans vej til Sherlock Holmes. Og nogle svinkeærinder.

På sin 60-årsdag, 6. august 1956, beskrev A.D. sin ungdomstid i kronikken "I flugt går tiden" i *Social-Demokraten*. Her fortalte han om sin politiske vækkelse og om aktiviteterne i SUF, Socialdemokratisk Ungdomsforbund, først i fødebyen Århus, siden i København, som han flyttede til i 1917. "I København var ungdomsarbejdet anderledes end i provinsen. Afstandene var jo af større dimensioner – og skulle pigen følges hjem til Bispebjerg efter mødets ophør ved midnat, var der ingen natsporvogn dengang at komme tilbage med, og selv en nok så begejstret yngling kan jo nok føle sig søvndrucken, før fodturen er endt i Studiestræde hen på natten."

Om A.D.s senere kone var en af disse nattevandrende ungmøer, afsløres ikke. En pige som han tabte sit hjerte til i den foregående tid i Århus, bliver derimod fremhævet: "Emma valgte sin Christian i stedet for undertegnede og blev derfor en dag ministerfrue." A.D. huskede gerne personlige skuffelser og fornærmelser i meget lang tid og var dygtig til at bære nag. Denne åbenbart triste episode i hans kærlighedsliv havde han allerede berørt 40 år tidligere i anledning af sin 20-års fødselsdag, i en lejlighedssang, "Kvinderne eller A.D.s vemodige Tanker":

Vore Kvinder har du stadig
– vi det siger uden Pral –
uden dog at være "heldig",
gjort den frygteligste Kval.
Med dem alle vil du "flimre",
men den Tid er kun saa kort,
hvormed du med dem kan "glimre";
thi de løber alle bort.
Emma var saa yndig,
dog du – tænk hvor syndig –
hende "overlod" til **Christian C.** – din "Ven".

A.D.s sang nævner desuden Mary Petersen, Mimmi Mortensen, Mary C., Emilie og Johanne som piger han ikke kunne score. Men Emma var den der holdt sig længst i hans skuffede hukommelse. Og i 1971, i anledning af sin 75-års fødselsdag, fandt A.D. sin gamle kronik frem, og fik den næsten ordret trykt igen i *Funktionær-Tidende*. Stadig med ordene om Emma, stadig uden et ord om sin kone.

Christian er Christian Christiansen (1895-1963), DSU's første formand i 1920-27 og Danmarks første fiskeriminister i 1947-50 og 1953-57, begge gange i socialdemokratiske regeringer. Statsministrene var henholdsvis Hans Hedtoft og H.C. Hansen, som både A.D. og C.C. kendte fra ungdomsårene i SUF i Århus. Det er uhyre sjældent at se A.D. Henriksen smile på de fotografier, der findes af ham. Men på et foto fra 1922 af ham og "vennen" Christian gør han det faktisk. Ganske vist med afstandstagende korslagte arme, men der er trods alt nogle trækninger i ansigtet.

Indtil dette sted i denne artikel er dens genstand kun blevet identificeret som A.D. Siden sin tidlige ungdom havde Henriksen skjult sit for- og mellemnavn under disse initialer. Allerede da han 20 år gammel i 1916 trådte ind på den politiske scene i København efter at have sat sine spor i det stille i Århus i årene forinden, havde han selv sammen med sine venner og jævnaldrende ikke noget personligt fornavn, men brugte det anonymiserende og afstandsskabende A.D. Hvorfor? Plads til undren og fortolkning.

Agner Damgaard Henriksen blev født den 6. august 1896. I en artikel i *Arbejder-Radio* om "Proletarisk Digtning" fra 1930 indføjede han en kort biografi: "Min Far var Smed, min Mor var Syerske, de blev skilte (Alkohol), jeg blev hos Mor, der trods fattige Kaar, Tiggergang (ofte forgæves) til Menighedspleje og andre 'humane' Hjelpeinstitutioner, trods hele Kampen for at opretholde vort lille Hjem, satte mig i kommunal Mellemskole, saa jeg fik Lejlighed til at erhverve mig de Kundskaber, der har været fremmede for min videre Udvikling. Min Mor var den første af Arbejderklassens Helte, jeg lærte at kende."

Agner tog realeksamen i 1913 og kom i boghandlerlære samme år. Lige fra begyndelsen var han "bogmand," som han senere kaldte det. Det var litteratur der var hans store interesse. Men ikke kun det. Udbruddet af Første Verdenskrig i 1914 vakte hans politiske interesse, og han sluttede sig til Socialdemokratisk Ungdomsforbunds medlemskare.

Socialdemokratisk Ungdomsforbund, SUF, var 10 år gammelt da A.D. blev medlem i 1916. Det dannedes som et

ungdomsforbund med tilslutning til Socialdemokratiets politik og program, men organisationsmæssigt frit og uafhængigt af partiet. SUF's forhold til partiet var dog godt indtil udbruddet af Første Verdenskrig i august 1914, som indledte nogle år med alvorlige uoverensstemmelser mellem de to parter. Især spørgsmålet om hvorvidt SUF blot skulle være en oplysningsorganisation for ungdommen eller en partiliggende organisation med selvstændige politiske synspunkter blev et stridspunkt. Og der kom flere.

A.D. blev medlem midt i den tumultariske periode for SUF. Første gang han gjorde sig bemærket over for et større publikum end kammeraterne i Århus, var da han i november 1916 skrev et åbent brev til SUF's formand Ernst Christensen som blev trykt i forbundets blad *Fremad*. Det rummede en skarp kritik af formandens bifald af Socialdemokratiets knæfald for Det Radikale Venstre ved regeringsdannelsen i 1916, hvor Stauning blev minister for første gang.

Brevet var sendt fra Århus, men A.D. flyttede snart til København, hvor han hurtigt gjorde sig gældende i SUF-kredsen. Han blev snart et navn medlemmerne hyppigt stødte på i *Fremad*, både som skribent og som deltager ved forbundets møder og kongresser. Og ivrig agitator rundt omkring i landet.

I *Fremad* bidrog han med digte, anmeldelser og kommentarer - mere end 100 tekster indtil bladet gik ind i 1922. Hans debut som fast bidragyder var i januar 1917, hvor han i anledning af den amerikanske forfatter Jack Londons død leverede både et mindedigt og en nekrolog:

Vi har paany da mistet / en Pennens Stridsmand stærk;
hans Hjerte er nu bristet - / og endt hans

Brydningsværk.

Men underklassens Tak / vil følge dig i Grav,
vor varme, dybe Tak / for alt, hvad du os gav.

Du var vor Klasses Tolk / udover ganske Jord -
Storbyens "Afgrunds-Folk" / vil huske dine Ord.
[...]

"Den for vor Klasse værdigste Bog, Jack London har skrevet, er sikkert 'the people of the abyss' - i dansk Oversættelse 'Afgrundens Folk'. Jeg har ikke læst noget skønliterært Værk, der som dette er det mest glimrende Agitations-skrift for *Socialismen*, jeg kender - i samme Grad, som 'Kong Alkohol' er det for *Afholdssagen*. [...] Foruden disse Værker og hans glimrende Sømandsfortællinger o. a. har han været det amerikanske 'Socialist Party' til ikke ringe Støtte bl. a. ved sin Agitationspjece 'Revolutionen'. Og det er ikke alene i Arbejderklassen, at hans Bøger læses (det er vel desværre dér, de læses mindst) men ogsaa *de andre* har maattet bøje sig i Respekt for dette Forfatter-Geni. At han ved sin død var *Millionær* og selv ejede det herlige Gods, han beboede - 'Glenn Ellen Ranch' - i *Maanedalen* i Kalifornien - det tilgiver vi ham, naar vi har læst og forstaaet hans Værker."

Den unge A.D. Henriksen satte tidligt sine spor på tryk, men han gjorde også indtryk med sin person. Et af de mange steder hvor han var politisk aktiv, var i diskussionsklubben Karl Marx, som holdt til i Rømersgade, i arbejderbevægelsens borg, som nu huser Arbejdermuseet. En anonym skildring af et møde i klubben i 1917 giver et lille billede af ham: "Efter Pavsens faar en ung, høj, ilter Mand Ordet til Sagen. Var Indlederen tungesag, saa var han dog det bare Vand ved siden af denne Taler, der benyttede en slags mundtlig Stenografi, som det først lidt efter lidt lykkedes mig at forstaa. Han fortalte, hvorledes han blev generet af fulde Folk, naar han gik paa Gaden, og afslørede derved sig selv som Afholdsmand og Forbudsven."

Og ungdomsvennen Ejnar H. Tønnesen har i erindringsbogen *Brydningsår* (1930) skildret de turbulente efterkrigsår i SUF. I denne optræder A.D. også i egen hektiske person. Den 19-årige Tønnesen var flyttet fra Svendborg til København i april 1918 og opsøgte straks Ungdomsforbundets kontor, ligeledes i Rømersgade. Mens han sad og ventede på at få sit medlemskort til SUF's centralafdeling i hovedstaden:

"blev Døren pludselig revet op af en lang, radmager Person med et skarpt, men nervøst Blik bag Lorgnetterne. Han begyndte straks med rivende Tungefærdighed, men af og til stammende, som snublede han i Farten over sine egne Ord, at aflægge Beretning om et Møde, han lige havde været til. Det var SUF's Husdigter, A.D. Henriksen, en Mand, jeg snart skulde tælle blandt mine nærmeste Venner. Jeg kendte ham fra 'Fremad's Spalter, hvor jeg ofte havde læst hans Digte, der altid var ildnende, impulsive og stærkt personligt prægede. Han var paa det Tidspunkt ansat paa den københavnske Fællesorganisations Brændselsforretnings Kontor og ofrede hver Time, han kunde afse, paa Ungdomsbevægelsen. Han var en typisk Repræsentant for det Ungdommens Elitekorps, der havde faaet sin Skoling i SUF, hvor han i flere Aar havde været med i Aarhus Afdeling, den ubetinget topfineste af Forbundets Provinsafdelinger."

I kølvandet på revolutionerne i Rusland og Tyskland i 1917 og 1918 blev stemningen i SUF drejet mere og mere i retning af det revolutionære og bort fra tiltroen til det parlamentariske arbejde, og i kampagnen forud for en afgørende afstemning i 1919 om SUF's forhold til Socialdemokratiet anvendte forbundets ledelse for første gang begrebet "revolutionær socialisme" om sig selv. Da var A.D. medlem af hovedbestyrelsen, og SUF havde 10.000 medlemmer - en ikke ubetydelig politisk faktor.

I løbet af 1916-19 blev A.D. et stadig mere uomgængeligt navn i SUF. Det var i høj grad ved sin poetiske pen han havde gjort sig gældende. Der fandt næppe nogen arrangementer sted i SUF's regi uden at "husdigteren" havde bidraget med en ildnende sang eller prolog til lejligheden.

I Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv gemmer der sig fire store arkivkasser med A.D. Henriksens navn. To af kasserne er fulde af den slags tekster, hundredvis: røde sange med noder, sange med noder, noder til egne sange, personlige lejlighedsdigte og sange, digte og sange 1910-19, digte og sange 1920-29, digte og sange 1930-39, digte og sange 1940-60. Det var venligt af A.D. at gemme disse papirskatte til eftertiden. Hvem skulle ellers have gjort det?

I august 1919 afholdtes en skelsættende skandinavisk konference i Hillerød med deltagelse af SUF og dets socialistiske søsterselskaber i Norge og Sverige. "Til Kongressen havde Forbundet ladet trykke et lille Hefte 'Røde Sange' med et Udtog af de tre Landes kendteste Arbejdersange og som Indledning en stor Prolog af A.D. Henriksen, som Forfatteren fremsagde ved Kongressens Aabning. Denne Prolog - vel nok hans bedste Arbejde - var et storslaet Udsyn over den proletariske Rejsning i Krigsaarene, baaret af dyb og ægte Begejstring og med en Styrke og Fasthed i Formen, der hæver Digtet op i Rang med den bedste danske Arbejderdigtning. En jublende Hymne til den russiske og tyske Revolution, der vakte en stormende Begejstring hos Kongressisterne." (Tønnesen (tegning: Jens Christensen))

Prologen startede med et brag: "**Et Skud - et Skrig - / en Skælven gennem Verden! / Nu kaldes der til Krig! / Nu lammes Livets Færden!**" Og små 10 minutters deklamation senere sluttede den således:

Vi er Blodets, Ildens Ungdom

**- vi maa danne Hærens Front,
naar *Avanti*-Raabet lyder og det syder Jorden rundt;
det er Grotid, det er Grytid - og det gærer i vor Lejr -
se, den røde Ungdoms Ildhu bærer Folket frem til Sejr!**

"Ildhu" - et ord som Henry indledningsvis anvendte om A.D. selv. Et passende sted at afrunde dette afsnit af beretningen om hans vej til Sherlock Holmes. Næste gang skal vi ikke mindst høre om SUF's spændende senere udvikling og om alkohol og sangbøger og sygekasser og film og om hvordan Henriksen og Larsen mødte Trotskij i Moskva. ●